

ANEXA NR. 5_Detalierea și plafoanele maxime ale categoriilor și sub-categoriilor de cheltuieli eligibile

Cheltuielile eligibile sunt corespunzătoare unor activități eligibile din cadrul PI P7 – O regiune mai atractiva.

Categoriile și sub-categoriile de cheltuieli eligibile aplicabile în cadrul acestui apel de proiecte depus în MySMIS sunt:

Costuri directe

□ **Categoria – Servicii**

✓ ***Sub-categoria – Cheltuieli pentru digitalizarea obiectivelor***

În această sub categorie se includ :

- cheltuieli pentru digitalizarea obiectivelor în cazul investițiilor destinate revitalizării și regenerării urbane fizice,
- cheltuieli pentru digitalizarea patrimoniului cultural în cazul investițiilor destinate dezvoltării turismului sustenabil și a culturii.

□ **Categoria – Lucrări**

✓ Sub-categoria - 1.2 Amenajarea terenului

În această sub-categorie sunt incluse cheltuielile efectuate la începutul lucrărilor pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demolări, demontări, dezafectări, defrișări, cheltuieli pentru colectare, sortare și transport la depozitele autorizate al deșeurilor rezultate, sistematizări pe verticală, accesuri/alei/drenuri/rigole/canale de scurgere, ziduri de sprijin, drenaje, epuizmente (exclusiv cele aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază), devieri de cursuri de apă, stramutari de monumente istorice, descărcări de sarcină arheologică sau, după caz, protejare în timpul execuției obiectivului de investiții (în cazul executării unor lucrări pe amplasamente ce fac parte din Lista monumentelor istorice sau din Repertoriul arheologic național), lucrări pentru pregătirea amplasamentului.

✓ ***Sub-categoria - 1.3 Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială***

În această sub-categorie sunt incluse cheltuieli efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor: plantare de copaci, reamenajarea spațiilor verzi, lucrări/acțiuni pentru protecția mediului.

✓ ***Sub-categoria - 1.4 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților***

În această sub-categorie sunt incluse cheltuielile cu lucrările efectuate pe amplasamentul obiectivului care face obiectul proiectului, pentru asigurarea devierii/protecției utilităților publice, cu scopul derulării lucrărilor aferente investiției, în condiții optime.

✓ **Sub-categoria - 2** Cheltuieli pentru asigurarea utilitatilor necesare obiectivului investitii

În această sub-categorie sunt incluse cheltuieli aferente lucrurilor pentru asigurarea cu utilitățile necesare funcționării obiectivului de investiție, care se execută pe amplasamentul obiectivului de investiție delimitat din punct de vedere juridic, ca aparținând obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații, drum de acces, alte utilități.

✓ **Sub-categoria – 4.1 Construcții și instalații**

Cuprinde cheltuielile aferente execuției tuturor obiectelor cuprinse în obiectivul de investiție. Se cuprind cheltuieli necesare realizării obiectivelor, conform cu descrierea activităților eligibile din ghidul specific și a celorlalte condiții de eligibilitate din ghidul specific.

Cheltuielile din cadrul acestei sub categorii, sunt detaliate de proiectant în cadrul subcapitolului 4.1 - Construcții și instalațiile aferente acestora cf HG 907/2016, pe domenii/subdomenii de construcții și specialități de instalații, în funcție de tipul și specificul obiectului. Cheltuielile aferente fiecărui obiect de construcție se regăsesc în devizul pe obiect.

În această subcategorie se cuprind și cheltuielile aferente lucrurilor de amenajare / reamenajare spațiilor verzi descrise la activitățile destinate revitalizării și regenerării urbane fizice (*Capitolul 5.2 Eligibilitatea activităților*), care tin de activitatea de baza a proiectului.

În această subcategorie, sunt eligibile și cheltuielile necesare realizării de parcuri inteligente justificate de dispariția zonelor de parcare existente, urmare a reconfigurării spațiilor deschise, subiect al proiectelor de revitalizare/regenerare urbana.*

*Această activitate va fi eligibilă în limita unui procent de maxim 15 % din valoarea totală eligibilă a proiectului. (pentru a putea fi urmărite în implementare, aceste cheltuieli vor fi detaliate într-un deviz separat și vor avea prevăzută în bugetul proiectului o subcategorie separată de cheltuieli).

✓ **Sub-categoria – 4.2 Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale**

Cuprinde cheltuielile aferente montajului utilajelor tehnologice și al utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție.

✓ **Sub-categoria – 4.3 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj**

Cuprinde cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor tehnologice, precum și a celor incluse în instalațiile funcționale. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție.

✓ **Sub-categoria - 5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier**

Cuprinde cheltuieli necesare în vederea creării condițiilor de desfășurare a activității de construcții-montaj, din punct de vedere tehnologic și organizatoric.

Se prevad cheltuieli aferente realizării unor construcții provizorii sau amenajări în construcții existente, precum și cheltuieli de desființare a organizării de șantier, , cum ar fi: cheltuieli aferente lucrărilor de construcții și instalații aferente organizării de șantier: cheltuielile aferente construirii provizorii sau amenajării la construcții existente pentru vestiare pentru muncitori, grupuri sanitare, rampe de spălare auto, depozite pentru materiale, rețele electrice de iluminat și forță, căi de acces, branșamente/racorduri la utilități, împrejmuiri, panouri de prezentare, pichete de incendiu. Sunt eligibile, de asemenea, cheltuielile de desființare a organizării de șantier, inclusiv cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.3 "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială" din structura devizului general;

✓ **Sub-categoria – 5.1.2 Cheltuieli conexe organizării de șantier**

Cuprinde cheltuieli necesare în vederea creării condițiilor de desfășurare a activității de construcții-montaj, din punct de vedere tehnologic și organizatoric, după cum urmează: cheltuieli conexe organizării de șantier: obținerea autorizației de construire/desființare aferente lucrărilor de organizare de șantier, taxe de amplasament, închirieri semne de circulație, contractele de asistență cu poliția rutieră, contract temporar cu furnizorul de energie electrică, cu furnizorul de apă, cu unități de salubritate, taxe depozit ecologic; costul energiei electrice și al apei consumate în incinta organizării de șantier pe durata de execuție a lucrărilor; taxe locale; paza șantierului; închirieri de vestiare/barăci/containere/grupuri sanitare, chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public.

✓ **Sub-categoria – 5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute**

Cheltuieli diverse și neprevăzute sunt considerate eligibile dacă sunt detaliate corespunzător prin documente justificative și în procent de 10% din valoarea eligibilă cumulativă a cheltuielilor cuprinse la sub-categoriile - 1.2 Amenajarea terenului, 1.3 Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială, 1.4 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților, 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții, 4.1 Construcții și instalații, 4.2 Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale, 4.3 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj, 4.4 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport, 4.5 Dotari, 4.6 Active necorporale, din Bugetul proiectului.

Cheltuielile diverse și neprevăzute vor fi folosite în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice ce face referire la modificările contractuale apărute în timpul execuției.

□ **Categoria Echipamente/Dotari/Active Corporale**

- ✓ **Sub-categoria - 1.1 Obținerea terenului (aceste cheltuieli sunt eligibile doar pentru costurile aferente componentei de cultura și/sau regenerare urbana)**

Se includ cheltuielile efectuate pentru cumpărarea de terenuri/ exproprieri în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (1) lit. (b) din Regulamentul (UE) 2021/1.060.

Valoarea terenurilor achiziționate, se va stabili pe baza evaluării efectuate de un evaluator, independent de beneficiarul operațiunii și autorizat, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 99/2013, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme că prețul acestuia nu excedează valoarea de piață, luând în calcul caracteristicile tehnice ale imobilului.

- ✓ **Sub-categoria - Cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite (aceste cheltuieli sunt eligibile doar pentru costurile aferente componentei de cultura și/sau regenerare urbana)**

Se includ cheltuielile efectuate pentru achiziția imobilelor deja construite în conformitate cu prevederile din Hotărârea de Guvern nr. 873/2022.

Valoarea imobilelor achiziționate, se va stabili pe baza evaluării efectuate de un evaluator, independent de beneficiarul operațiunii și autorizat, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 99/2013, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme că prețul acestuia nu excedează valoarea de piață, luând în calcul caracteristicile tehnice ale imobilului.

Cheltuielile sub-categoriei 1.1 Obținerea terenului, cumulate cu cele ale sub-categoriei - Cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite, sunt eligibile în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului.

✓ **Sub-categoria** – 4.4. Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport
Cuprinde cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor care nu necesită montaj, precum și a echipamentelor de transport, inclusiv tehnologic. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție.

✓ **Sub-categoria** – 4.5 Dotari
În această sub-categorie sunt incluse cheltuielile pentru procurarea de bunuri care intră în categoria mijloacelor fixe sau obiectelor de inventar, precum: mobilier, dotări cu mijloace tehnice de apărare împotriva incendiilor, dotări de uz gospodăresc, dotări privind protecția muncii. Cheltuielile se desfășoară pe obiecte de construcție.
Dupa caz, în acesta subcategorie se pot cuprinde și cheltuielile necesare realizării acțiunilor de digitalizare pentru digitalizarea obiectivelor / digitalizarea patrimoniului cultural.

□ **Categoria - cheltuieli cu active necorporale**

✓ **Sub-categoria** – 4.6 Cheltuieli cu active necorporale
Aceste cheltuieli sunt incluse în devizul general al proiectului la linia 4.6. Active necorporale.
Sunt incluse cheltuieli aferente activelor necorporale necesare proiectului aferente activitatilor eligibile menționate în secțiunea 5.2.2 *Activitati eligibile* din ghidul specific.
Dupa caz, în acesta subcategorie se pot cuprinde și cheltuielile necesare realizării acțiunilor de digitalizare pentru digitalizarea obiectivelor / digitalizarea patrimoniului cultural.

□ **Categoria – Rezerva de implementare**

✓ **Sub-categoria** - **7.2. Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț**

Aceste cheltuieli sunt incluse în devizul general al proiectului la linia 7.2. **Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț.** Subcategoria cuprinde cheltuieli aferente ajustărilor de preț conform contractelor încheiate cu furnizorii și conform legislației naționale în vigoare.

Costuri indirecte:

□ Categoria - Cheltuieli sub forma de rate forfetare

✓ Sub- categoria – Cheltuieli indirecte (art. 54 din Regulamentul UE 2021/1060) In aceasta subcategorie sunt eligibile cheltuieli indirecte, in procent de maximum 7% (in conformitate cu art. 54 lit. (a) din Regulamentul UE 2021/1060) din valoarea cheltuielilor directe eligibile.

În cadrul cheltuielilor indirecte se pot cuprinde următoarele categorii de cheltuieli fără a se limita, enumerarea fiind exemplificativă:

- activitatile de informare si publicitate (inclusiv masurile obligatorii de informare si publicitate prevazute in contractul de finantare – in conformitate cu Manualul de Identitate Vizuala 2021-2027) (5.4),
- serviciile de audit financiar (3.7)
- serviciile de consultanta privind organizarea procedurilor de achizitie (serviciile de consultanță/asistență juridică în scopul întocmirii documentației de atribuire și/sau organizarii si derularii procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică)(3.6)
- serviciile de consultanță pentru elaborarea documentatiei de finantare si serviciile de consultanță în domeniul managementului proiectului (3.7)
- studiile geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice, de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție, raport privind impactul asupra mediului, studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției: studii de trafic și studii de circulație etc (3.1)
- documentațiile suport și obținere avize, acorduri, autorizații (3.2)
- expertizarea tehnică a construcțiilor existente, a structurilor și/sau, după caz, a proiectelor tehnice, inclusiv întocmirea de către expertul tehnic a raportului de expertiză tehnică (3.3)
- Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor (3.4)
- Proiectarea: tema de proiectare, studiu de fezabilitate, studiu de fezabilitate/documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general, documentațiile tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor, verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție, proiect tehnic și detalii de execuție (3.5)
- asistența tehnică din partea proiectantului (3.8.1)
- asistenta tehnica din partea dirigintilor de santier (3.8.2)
- cheltuielile pentru comisioane, cote, taxe (5.2)
- promovarea obiectivului de investiție/produsului/serviciului finanțat: cheltuieli aferente materialelor și acțiunilor de promovare a activităților proiectului și de conștientizare a populației cu privire la diverse actiuni/rezultate/beneficii/responsabilitati, specifice fiecarui proiect. Astfel, în scopul enunțat pot fi eligibile cheltuielile cu: afișe, bannere, spoturi audio și

video (inclusiv pentru difuzarea acestora), broșuri, pliante, de exemplu, pentru învățarea utilizării anumitor componente specifice activitatilor proiectelor;

- realizarea planurilor de interpretare, valorificarea obiectivelor de patrimoniu;
- planuri care demonstrează sustenabilitatea financiară a investiției;
- serviciile de consultanță și expertiză pentru elaborarea și actualizare (pana la emiterea avizului de conformitate de către compartimentul specializat din cadrul AM PR) pentru **Strategia de Dezvoltare Teritorială**. Cheltuielile aferente elaborării SDT vor fi incluse în bugetul unui proiect depus în cadrul PR Nord Est 2021-2027. În cazul în care proiectul nu va fi finanțat, aceste cheltuieli pot fi incluse în bugetul altui proiect depus în cadrul PR Nord Est 2021-2027.
- Etc.